

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 glđ., za pol leta 1 glđ. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Cesarjeva zahvala.

Brž, ko so bili žalostni dnevi pri kraji, še tiste ure, ko so položili truplo pok. cesarjeviča Rudolfa v rakev, mislil je svitli cesar na svoja ljudstva. Kakor da bi za nekaj časa pozabil na se, na lastne bolečine, hotel je dobrotljivi cesar vlti olja tolažbe v srca svojih ljudstev ter je grofu Taaffe izročil lepo pismo, v katerem se zahvaljuje svojim narodom za znamenja ljubezni, ki so mu jih dajali v veliki nesreči, katera je visoko rodbino cesarja, ob enem pa tudi celo cesarstvo zadela.

V naslednjih vrstah podamo torej tudi mi našim bralcem prelepo pismo svitlega cesarja in to s tem večjim veseljem, ker naše slov. ljudstvo ni zaostalo za drugimi v tem in gredó torej besede Nj. veličanstva tudi do njega. Pismo svitlega cesarja pa je to-le:

Mojim narodom!

Najhuji udarec, ki je mogel zadeti očtovsko Moje srce, nenadomestljiva izguba Mojega dragega, jedinega sina, napolnila je z najglobokejšo žalostjo Mene, Mojo rodbino in verne Moje narode. V Svojem srci ganjen, klanjam glavo Svojo v ponižnosti pri nezapopadljivem sklepu Božje previdnosti in prosim z narodi Svojimi Vsegamogočnega, naj daje Meni moč, da ne obnemorem v vestnem izpolnjevanji Svojih vladarskih dolžnosti, temveč, da imam isto pravilo pred očmi, katerega nespremenjeno nadaljevanje, kakor dosedaj, je v prihodnje zagotovljeno, ter pogumno in zaupno vztrajamo v neprestanih prizadevanjih za občno blaginjo in ohranjenje blagosti mirú.

Tolažilo Me je, da sem vedel, da Me v dneh najtrpkéjše duševne bolesti obdaja vedno neomahljivo sočutje Mojh narodov, ter sem dobil od vseh strani, iz vseh krogov, od blizu in daleč, z mesta in z dežele najraznejših in najganljivejših izjav tega sočutja.

V Svojem srci čutim in rad priznam, kako se vez medsebojne ljubezni in zvestobe, katera

veže Mene in rodbino Mojo v urah težke izkušnje le krepča in utrjuje, in tako Mi je potreba, da se v Svojem imenu, v imenu cesarice in kraljice, Svoje srčno ljubljene soproge, in potem v imenu jako potrte Svoje sinahe iz vsega srca zahvalim za vse te izjave ljubezni polne soudeležbe naše žalosti.

S to globoko čutjeno zahvalo prosim s Svojimi vernimi narodi Božjo milostljivo pomoč za nadaljnó skupno delovanje z združenimi močmi za blaginjo domovine.

Na Dunaji, v februvariji 1889.

Franc Jožef, I. r.

Lepe so te besede in so tem več vredne, ker so vidno znamenje za to, da je velika nesreča vsekala sicer globoko rano v srce svitlega cesarja, toda potrla ga ni. Kakor prej, tako bode Nj. veličanstvu tudi poslej prva skrb za blaginjo raznih ljudstev, ki živé v širnem cesarstvu našem.

Ni nam pač treba, naj še povdarjamo tu posebej, da se bodo tudi ljudstva in posebno naše slov. ljudstvo poslej še verniše držalo svitlega cesarja, starodavne Habsburške rodbine.

Lojalnost ali kali?

Francoska beseda lojalnost pomeni pravo in požrtvovalno ljubezen do doma, do cesarja. So-li res tisti, ki imajo lojalnost vedno na jeziku resnično tudi najboljši državljani? Poglejmo, ali bi takošnji bili za seme!

Najprej nekaj iz mojih mladih dni. Kar menim povedati, to se je zgodilo v tisti moji dobi, ko še nisem bil za pastirja ne za šolarja. V poletnem času, kedar so vsi odšli od hrama za svojim delom, sva midva s sestrico, ki je bila leto dni mlajša od mene, dom varovala. Na naših svislih smo imeli bogate brajde in dosti nesrečne modrine naju je gledalo izpod trnega perja. Nikdo tako pazno pridiganja ne poslušá, kakor sva midva zvesto na svisla gledala. Enoglasno sva sodila, da mora grozdje

že popolnem sladko biti. Skušnjava me je zmaga. Najprej mi je sestra morala sveto obljubiti, da ne bo očetu nič povedala in potem splezam na okno; sestra mi podrži klobuk in jaz vrežem najlepši grozd, katerega dosežem. Na to si usedeva na trato in ga oskubeva. Toda zdaj se je vest izbudila, o kaj bodo oče rekli? Zdaj tudi že oče pridejo iz rali. Sestra jim nasproti beži ter pravi: Oče, oče! midva z Janžekom nisva grozdja zobala, in to je menda desetkrat ponovila. Oče, ki niso bili nikdar velikega golča, so rekli: Že prav, če nista zobala, a v tem so mene tako ojstro pogledali, da so me ob enem po celem telesu zadeli.

Kaj sledi iz le-te povesti? Jaz pač sodim, da kdor se preveč zagovarja, prav tega vest peče, in da kdor svoje blago odviše hvali, ta ne oddaja kaj prida: dobro blago se že samo hvali! Ljubljanski poulični liberalci so blagemu knezoškofu dr. Missiji okna potrupali, ker ob prežalostni smrti cesarjeviča niso razobesili črnih bander ob stolpih in na svoji palači. Potem jih tudi Graška „Tagespošta“ ošteva in dvomi o njihovi lojalnosti, in še tudi za nekaterimi drugimi duhovniki iz istega uzroka kamenje poganja. Pač smemo reči, da lojalnost „Tagespoštah“ liberalcev žalostno v zraku vihra in fafola, dokler lojalnost katoliškega škofa in duhovnikov stoji na trdnih tleh vere.

Vsak katoliški duhovnik slednji den izvestno moli za cesarja pri sv. meši in tudi v vsakih litanijah in tedaj eden duhovnik večkrat moli za cesarja, kakor vsi nekrščeni in krščeni židi in pisarji liberalnih novin in časnikov. Tudi Ljubljanski škof ob žalostnem dogodku zadnjih dni niso oznanjevali svojega sočutja raz strehe, a tem globlje so gotovo žalost občutili v svojem srcu ter Boga prosili na skrivnem, kakor evangelije vele, za svitlega cesarja, da jih Bog potolaži, in za rajnega cesarjeviča, da mu je Bog usmiljen. Toda o srčnih globinah katoliškega škofa se plitvim glavam in površnim liberalnim kričačem in mastnim trebuščekom niti ne sanja. Židi bi naj učili katoliške duhovnike lojalnosti? — ti, ki po božji kazni domovine niti nimajo, ker domovine niso vredni in katerim je pravilo: „ubi bene, ibi patria“, t. j. kjer je bolje, tam so dolže. Sebični židje in brezbožni liberalci, ki niti Bogu niso zvesti, učili bi naj katoliškega škofa lojalnosti, kateremu Bog sam svoje kraljevstvo na zemlji zaupa? Takošnji naduti možiceljni se čestokrat potijo od same lojalnosti, to pa je tudi vse, kar za dom in cesarja premorejo; sicer pa židje in vsi, ki na njih povelje lajajo, domovino le molzejo, a katoliški škofi pa — molijo za njo.

Takošnji ljudje, ki so Boga prodali, imajo vse na prodajo, tudi — domovino. Vsakako pa smo že daleč prišli, da smejo ognjusni „tages-

poštni“ škrici katoliškega škofa in avstrijskega kneza lojalnosti učiti. Ne precejajte vendar mušic vi, ki se s kamelami goltate!*)

Boreski.

Gospodarske stvari.

Konjsko oko.

Oko razodeva notranje čute, kakor pri človeku, tako tudi pri živali. Že na očesu se pozna živali, kako je premetena, ali kaj da čuti. Med vsemi živalmi pa ima konj najlepše oko. Živo je in kaže nekako posebno razumnost. Kako milo te pogleda, ako se ozreš vanj. Kako ponosno se iskri oko konju, ako je lepo napravljen in nosi bogatega jezdeca; žalostno pa je in solze se mu vdirajo, ako mora ubogo kljuse težko voziti, pa še je pri tem večkrat bito, kakor sito. Tužno je tudi konju oko, ako mora svojega dobrega gospodarja zapustiti. O Arabcih, katerim je konj najzvestejši tovariš, pri poveduje se več ginljivih prizorov, ki pričajo, kako zelo da je konj človeku privržen. Človek govori konju z besedo, konj pa odgovarja z očmi. Skrbno opazuje s svojim bistrim očesom dobrega gospodarja, in če ga vidi v nevarnosti, mu tudi pomaga. Saj se je tudi to pogosto slišalo, kako je zvest konj svojemu gospodarju rešil življenje. Zanimivo je, da so stari paganski Indi, ki so solnce častili, ravno konja posvečevali solncu. Kakor je solnce najlepša stvar na nebu, tako je tudi po njih mislih konj najlepša stvar na zemlji. Kakor gleda solnce na zemeljske stvari, tako vrača solncu ta pogled v imenu zemeljskih stvari ravno konjsko oko. Omiljevati moramo sicer domišljije ubogih paganov, ali vendar je ona poteza indijskega bajeslovja dokaz, koliko pazljivost so imeli že v starih časih na konjsko oko.

Treba je torej, da se konju to oko ohrani zdravo. Prav pogosto pa srečaš kakega vranca, drugače močnega, ki pa ima bolene oči, ali je na enem očesu slep. To zelo kazi in muči konja; gospodarju pa tudi ne more biti v ponos. Kako bi bilo mogoče konju varovati oči?

Prvi pogoj zdravja je svetel in čist zrak. Tako bistro oko, kakor je konjevo, ustvarjeno je za svetlobo. Tudi nam je Stvarnik dal oči, da gledamo beli dan. Kako mučna in tudi škodljiva je človeškemu očesu temna ječa! Zato morajo imeti konji svetle hleve. V tem je konj celo različen od pitavne svinje. Tej je tema celo ugodna. Bolj ko je na temi, bolj se redi. Razumeva se pa, da ne sme konj tako stati, da bi mu solnce naravnost sijalo v oči. Potem

*) Da tudi slovensk list hodi Graški židinj v snuboke, to nam je povsem nerazumljivo. Pa zdaj — v prstu — je vse mogoče!
Pis.

pa se mora hlev tudi očiščevati gnojnega so-
puha. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 15. februarja v Račah, v Sevnici, na Ponikvi, v Brežicah in v Žalcu. Dne 16. februarja v Bučah, pri sv. Miklavžu, na Podplatu in pa v Vidmu. Dne 19. februarja na Gornji Polskavi in v Pišecah.

Dopisi.

Od sv. Križa pri Slatini. (Nemškutarija. Zakletev.) Med našimi liberalci — nemškutarji je vedna beseda: Duhovniki so krivi, da davek vedno bolj raste. Posebno hudi so na rajnega č. g. Rajča, nekdanjega državnega poslanca, da je on zakrivil, da so tako grozovito dače na vse strani poskočile, v novem času pri žganji. Zatoraj pa tudi s tem ljudi begajo posebno pri volitvah, rekoč: Kaj boste duhovnike poslušali, oni za svoj žep delajo in pogovori med nemškutarji so: „Farska torba ni nikoli dosti polna!“ Jaz sem si mislil, koliko je kaj v tem resnice in sem pozvedoval pri duhovnikih, koliko da oni vlečejo iz državne blagajnice. Mislil sem si, da ima kaplan že kak tisoč goldinarjev letne plače, kakor kaki profesor na gimnaziji ali c. kr. sodnijski pristav ali vsaj toliko, kakor kakšni davkarski pristav, sedem ali osem sto goldinarjev. Dalje sem si mislil, da imajo gg. župniki, da ne rečem premalo, petnajststo ali dva tisoč goldinarjev, kakor kakšni okrajni sodnik; pa začudil sem se, da imajo navadni kaplani tri sto goldinarjev odmerjenih in s tem si še morajo sami hrano plačevati. Župniki pa imajo okoli šest sto goldinarjev, toraj vidite, kako grozno so duhovniki za svoj žep delali, kateri so vsaj toliko študirali, kolikor kakšni profesorji ali c. kr. uradniki. To vsem tistim, ki toliko kričijo proti visoki plači duhovnikov. Če hočete, gg. liberalci vedeti, zakaj so davki tako veliki, vedite, da je k temu posebno krivo oboroženje vojaško, ki gotovo čez sto milijonov goldinarjev stane. To je tako imenovani oboroženi mir. Ne sumičite drugokrat duhovnikov, ako ne veste, kdo visoke davke povzročuje. — Še nekaj! Lansko leto so si pri nekem volilnem shodu po nasvetovanju nekega kmeta — po domače mu je ime „Ledinski Jaka“, — zaprisegli, da bodo nasprotno duhovnikom volili, v roke segli, rekoč: „Naj vsakterega od nas h...č vzame živega ali pa mrtvega, če ne bomo tako volili, kakor smo se pogovorili, same nemškutarje, nasprotnike duhovnikom.“ Lansko leto je to prisego samo eden prelomil, ni ga h...č vzela. Pri zadnji volitvi se jih je pa od teh zapriseženih že več spametovalo in z narodnjaki volilo. Bog daj, da bi se v kratkem vsi spametovali in ne v brezversko-nemškutarski rog trobili.

K. P., kmet.

Iz Ribnice na Pohorju. (Popravek.) V dopisu „z Ribnice“ Vašega cenjenega lista dne 31. prosinca t. l. št. 5. na moje opravičenje, se nahajajo spet neresničnosti in na podlagi 19 tega člana tiskovne postave Vas še enkrat prosim za sledečo popravo: *) Že v mojem zadnjem opravičenju sem omenil, da je občinski račun bil vsako leto skozi 14 dni k občnemu spregledu razpoložen in da se od nobene strani ni kedaj kak ugovor napravil. Posebno pa po sklepu zadnjega računa za leto 1888 se je ob nedeljah dne 6 in 13. prosinca po službi božji zopet oznanilo, da leži račun skozi 14 dni k občnemu spregledu razpoložen, pri kateri priliki so bili tudi davkoplačevalci še posebno povabljeni, o delovanji ali gospodarjenji občine se prepričati, ne pa po krčmah svojih jezikov brusiti, zakaj pa niso prišli? Kdor je v stanu, meni najmanjšo krivičnost dokazati, dobi od mene 100 goldinarjev v dar. Da so bile doklade te občine in sicer leta 1885, 40%, 1886, 38%, 1887, 57%, 1888, 42%, višje od onih občine Janževrh, je pripisovati okoliščini, da je tukajšnja občina leta 1886 plačala 461 goldinarjev cerkvenih stroškov iz občinskih doklad med tem, ko je občina Janževrh od vsakega sem ufaranega posestnika posebej, na-nj spadajočo svoto pobirala. Računi ležijo sedaj pri novem gospodu predstojniku in gotovo bi tudi on še zdaj bil pripravljen dati zaželeno pojasnila. Tudi je treba omeniti, da ima osrednja občina, vedno več stroškov od drugih. Da je postal Kališnik posestnik enega kosa zemlje, je bilo občinskemu predstojništvu neznano. Sicer pa ni bil ta ali Krajnc v zapisniku, kateri se je meseca avgusta od c. k., davkarnice dobil, zaznamovan, in še enkrat izjavim, da nobeden ni reklamiral. Če je bila volitev nepostavna, zakaj pa se ni protestiralo? Rudolf Tommasi.

Od sv. Lovrenca ob kor. železnici. (Veselica „kmet. bral. društva.“**) To je bil za naše društvo zopet svečani dan. Imeli smo veselico, kakoršnja more prirediti na daleč okoli le naše društvo. Ob določeni uri jeli so se zbirati udeleženci; žal, da med njimi nismo videli nobenega zastopnika sosednjih bratskih društev. Prvi glasovi dobro ubranega kvarteta ustavili so medsebojne pogovore; pazljivo in pozorno sledilo je občinstvo, večji del zavedni kmetje našega okraja, posameznim točkam vspered. Glavni točki bili ste govor g. drd. med. Josipa Rakeža iz Gradca in veseloigra „zakon-

*) G. Tommasi pač ne pozna tega „člena“, sicer bi se ne skliceval na-nj pri tej svoji popravi. Nas ne veže § 19 tisk. postave glede nje, vendar jo priobčimo kajti nam hodi za pravico in resnico in ne za kako sovraštvo, torej tudi ne za tako do g. Tommasija, sicer pa popravljiva mož nekaj, česar ni bilo v našem dopisu. Ured.

**) Naslednjih troje dopisov smo prejeli od odlične roke, izmanjkuje nam sicer prostora, vendar pa jih uvrstimo že v tem listu, ker so v ozki zvezi med seboj. Ured.

ska šol.“ G. govornik risal nam je upliv ženstva na narodnost v tako lepih in zbranih besedah, da je očaral mlado in staro, može in žene. Mladenčem vskipelo je srce radosti in ponosa, ko se jim je dičila ljubeznjiva podoba slovenskega dekleta v tako živih bojah z najlepšimi deviškimi čednostmi. Možem so se dvigale prsi, ko se je pela slava pridnim in vzornim gospodinjam slovenskim. In marsikateremu udeležencu zaigrala je solza radosti in ginjenja, ko nam je g. govornik z v srce segajočimi besedami predočeval blaženo podobo skrbljive, ljubezni polne slovenske matere. Da tako ženstvo ni brez dobrega in blagega upliva na rodovino svojo in po tem potu na celi narod, o tem nikdo ne more dvomiti. To se lahko opazuje sosebno pri nas Slovencih in v prvi vrsti imajo zaslug v tem oziru kmetijske matere, o katerih tako lepo poje pesem, ki pravi:

„Kar mož nebesa so poslala.

Da večnih nas otmó grobov, —

Vse mati kmetijska je zibala,

Iz kmetjskih so izšli domov.“

Grobna tišina je vladala med izvrstnim govorom g. Rakeža, ko pa je končal, zaorili so burni živio-klici in od vseh strani zahvaljevali so se kmetje za ta izborni duševni užitek in izraževali so željo, da bi bilo kaj takega večkrat slišati. Ta izjava je pač jasen dokaz, kako podle in lažajive so trditve naših nasprotnikov, češ, preprosto ljudstvo ne razume slovenskega jezika, kakor se sedaj v šolah uči in v uradih rabi. Ravno lepa in uglašena beseda g. govornika je občinstvu najbolj ugajala.

Od sv. Lovrenca na kor. žel. (Veselo-igra) se je predstavljala pri veselici „km društva“ tako gladko in izborno je ugajala, smelo rečem, tudi najbolj kritičnemu občinstvu. Gpd. Minka Korman očarjevala je nas dosedaj v vsaki ulogi svojim spretnim igranjem, a reči moramo, sedaj se je sama prekosila. Bolj ljubeznjive in skrbljive mlade žene na enej — in bolj jezljive, prepirljive in trmaste na onej strani, kakor je bila Rezika, si ne moremo misliti. Vidi se, da je bilo njeno igranje vsekoli premišljeno. Enaka hvala gre njenemu marljivemu bratu, g. Petru Kormanu, ki je igral vladnega tajnika, kakor da bi bil vse svoje dni akte prebiral, in mladega moža liki onemu, ki je že sam skusil grenkosti in sladkosti medenih tednov. G. stric je s svojim do vtipnim kretanjem in s svojo izvirno zunanjo-stjo prouzročeval občni smeh. Zares ponosni moramo biti, da imamo takih moči — in hvala Bogu imamo jih še več, /ki bodo o priliki tudi zopet pokazali svoje zmožnosti. Po končanej igri bila je prosta zabava. Izvrstni naši pevci peli so še mnogo lepih pesmic, vmes pa se je napivalo, tako smo se veselili do pozne noči.

Od sv. Lovrenca na kor. žel. (Veseli razvoj) in napredek našega društva dela našim janičarjem seveda mnogo preglavice. Znani osnovatelj šulvereinskih veselice, ki mu skoraj vsaka spodleti, zagnal se je to krat v svojega tovariša, ki mu jih bo, upamo, že še pošteno posvetil. Čudno se nam zdi, da zamašuje prazne predale svoje Mariborske znanke z latin-skimi floskulami, saj še nemškemu jeziku ni popolnoma boter, in se toliko razume na-nje, kakor, da po domače govorimo, bik na orglje. Nekaj ptičev te baže imamo tudi v Puščavi, hvala Bogu, da jih je že malo in da je njih vedenje bolj smešno, kakor nevarno. Naj hujsi med njimi in njih vodja, zaradi zlobnega svojega jezika vsem poznan, je oni, ki je še pred leti, ko so tisti, katere sedaj obira, že davno obdelovali posestva svojih pradedov, še onstran Drave kot samosrajčnik plezal za svojega očeta drobnico. Sedaj pa se šopiri po krčmah in obdeluje s svojim dolgim jezikom vse, ki ne trobijo v njegov rog. Posebno zoperni so mu narodni duhovniki in učitelji — te bi menda najrajši poslal v deveto deželo. Kmetje, ki so po njegovih mislih sami buteljni in tepci, bi potem pa že spravil pod nemčurska svoja krila. Pa polagoma, stric, da ne ostaneš sam to, kar druge nazivaš. Ta junak zbral je na dan naše veselice nekaj somišljenikov, eden izmed njih še ene nemške besede ne ve spregovoriti. Najbrž so obhajali sedmino popolnoma uničenemu občinskemu odboru svoje stranke. Pri zadnjih volitvah propal je namreč v Činžatu zadnji odbornik iz nasprotnega tabora. To je seveda hud udarec za našega junaka, ni čudo, da tako bruha žolč in strup nad vsem, kar je slovensko, a čakaj, stric, še boljše pride. Doživeti hočeš še več veselja nad našim občinskim odborom. Do tedaj pa z Bogom!

Iz Slatine. (Hina v ščina.) Znani velikomec L. Miglič bil je pri slovenski veselici, dne 30. januarija na Takelcah tik sv. Križa, kjer so prelepo slovensko pesem „Slovenec sem“ popevali. Ko to omenjeni gost sliši, pozabi na svoje nemško ime in nemščino in začne tudi poleg iz celega grla „Slovenec sem, od zibelje do groba ne gane moja se zvestoba“. Vprašamo se, kaj bode poslej iz njega? Doslej je bila pri njem zvestoba že zdavno zginila, on namreč Slovence grdi, kjer le more. Bog vé, če ga bo kedaj pamet srečala, da bi v resnici postal Slovenec.

Od sv. Jurija na Ščavnici. (Nemila smrt.) Smrtna kosa mahnila je s svojo koso, dne 24. pr. m. ob 9. uri predpoldnem in pokosila 59 let staro soprogo Josipa Lasbaher, posestnika pri sv. Duhu na Stari gori. župnije sv. Jurija na Ščavnici, Jozefo Lasbaher, rojeno Borovič, po 10dnevnej bolezni, prevideno s svetimi zakramenti. Ranjka je bila lep izgled za-

konskim ženam, za to, ker je izredila tri izvrstne sinove, med temi nam znanega duhovnika reda jezuitov, Josipa Lasbaher, doktorja in profesorja modroslovja v jezuitskem kolegiju v Kalksburgu na Avstrijskem, edino hčer, katera pa je dne 29. junija l. 1887 v Begunjah na Gorenjskem Kranjskem kot izgledna „usmiljena sestra“ umrla. Izgubili pa so tudi sosedi dobro sosedo, kar je pričalo obilo ljudstva pri pogrebu navzočega. Njeni zapuščeni in vsi, ki so pokojno poznali, po njej žalujejo. Naj počiva v miru!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nj. veličanstvi, svitli cesar in cesarica s prevzv. hčerjo, Marijo Valerijo, bivate od ponedeljka v Budimpešti. Tamušnje prebivalstvo ji je vzprejelo s tihim a tem bolj ganljivim sožaljem. — Drž. zbor razpravlja načrt postave o skladiščih, o poslopih, ki se priredé na nekaterih krajih za to, da se shranijo v njih deželni pridelki in ob enem postavijo na prodajo. S časom utegne tako skladišče prinesiti kmetom koristi, se ve, če ne bode v rokah judov. — V tem, ko v nekaterih krajih že pojemlje veselje do kat. pol. društev, snuje se njih na nemškem Štajarji še zmerom novih; pri sv. Lovrenci v Muriškem dolu so odprli uno nedeljo tako društvo prav slovesno. Drž. poslanec Kaltenecker je poročal ob enem o svojem in o delovanji svojih tovarišev v drž. zboru. Udov pa se je bilo že koj prvi den 208 vpisalo. — Nemški liberalci v Celovci so sila žalovali, ko je bil nemški cesar Viljem umrl, sedaj, ko je umrl tako nenadoma naš cesarjevič, pa se ni videlo pri njih nobenih znamenj žalosti. taki so vam to domoljubi! — V Štebnu pri Zili je prenehala podružnica šulvereina. slov. možje so se spame-tovali, ter so ji obrnili hrbet a zdaj je za to, izlasti pri tamošnjih učiteljih strašna jeza nanje. Sodnji den pa menda le ne bode za voljo tega! — V nedeljo je bil v Ljubljani nekak „ljudski shod“, t. j. nekaj delalcev se je zbralo in so pri tem pridno ropotali zoper vse, kar jim ni po volji. Najbolj pa jih je vjezilo, da še je ljudi, ki imajo premoženje, pa ga ne dajo — delalcem. To je čudna slepota, kdo jim bi pač neki potlej dajal dela, kruha, ko bi ne bilo več tacih, ki bi jim ga mogli plačati in to še predno kaj dobi za tisto? Zastonj išče delalec dela, če ni človeka, ki ga ima in mu ga plača. — „Sokol“, slov. telovadno društvo v Gorici se razvija lepo in dobiva čedalje več prijateljev v mestu. Na občnem zboru zadnjo nedeljo je bilo lepo število krepkih telovadcev. — Slovenci se v Trstu že pripravljajo za mestne volitve. Politično društvo „Edinost“ pa tirja slov. ljudsko šolo v mestu, mestni očetje

— blizo vsi vroči Italijani — pa se je branijo na vse pretege. — Dr. Schlindtner, svoje dni namestnik kr. notarja v Zagrebu, je dobil sedaj za svoje goljufovanje 12 let težke ječe, težko pa, če se še kaj povrne ogoljufanim rodbinam. — Po ogerskih višjih šolah še vedno ne dajo dijaki miru ter se repenčijo zoper novo vojaško postavo. Človeku pa se dozdeva, da imajo drugi ljudje svoje roke pri tem, ljudje, katerim se godi najbolje, če so drugi — nezadovoljni in tacih tihotapev je veliko pod krono sv. Štefana.

Vunanje države. Sv. Oče so poslali po brzozjavu tolažbe avstrijskem cesarju in je sam svitli cesar rekel, da so mu bile, te besede v največjo tolažbo, ki je na svetu mogoča. — V Rimu še ni konec nemirov, kriva jih je nekaj vlada sama, ker je pustila, da je prišlo zmirom več delalcev v mesto, za delo pa jim ni skrbela. Reve so se nadjali bogatih zaslužkov, našli pa so le lakote in še večje, kakor so jo imeli domá. — V drž. zboru so izvedeli, da ima letos Italija za 191 milj. več stroškov, kakor dohodkov. Ta novica je hudo spekla vse, ki so doslej znali in govorili vedno o veliki sreči zjedinjene Italije. Ali bodo še poslej naši Italijani hrepeneli ven — v srečno Italijo? — General Boulanger je na novo izginil iz Pariza, vlada si je za voljo tega v velikem strahu: kaj če kje general obiskuje na tihem svoje prejšnje tovariše, generale po drugih mestih? To bi seveda bilo nevarno za vlado, ko bi dobil mož višje vojaštvo za se. — Irski škofje so se potegnili za poslanca O'Briena, moža je vlada zaprla ter ga je vrgla v ječo, ne da bi se on bil zagrešil kaj zoper postave. — Nemški kancelar, knez Bismarck, ima sedaj hude dni. Nekaj ga je zdravje jelo zapuščati, nekaj je prišel cesar njegovim spletkam na sled ter nima več zaupanja vanj. Tako se pravi, vendar pa mi nimamo veliko zaupanja v te govorce, kajti Bismarck ni mož za to, da bi mu kdo izpodbil stol, vsaj tako lahko bi to delo ne bilo. — Za voljo nesreče na ruski železnici pri Borkih vrši se v teh dneh kazenska obravnava. Kakor pa je podoba, bode nje konec ugoden za obtožence, kajti car sam ne želi obsodbe. — Mati bolgarskega kneza, princezinja Klementina se je vrnila z Dunaja. Knez Ferdinand je odredil, da se vzviša število pešcev za 12 polkov. — Srbija ima sedaj dovolj denarja t r ne čuti potrebe za novo posojilo. Taka novica se sliši pač redko. — Pravoslavni patrijarh v Carjem gradu ni potrdil ločitve zakona kralja Milana in Natalije. Kaj bode pač Milan sedaj storil? — Iz Turčije gre glas, da je izplačala ona vso zaostalo vojno odškodnino Rusom. Glas ta pa ni za to, da mu veruješ. — Grški kralj Jurij obiše sultana v Carjem gradu, ko se vrne iz Petrograda, kjer bode

poroka njegove hčere, v Atene. Posebne reči pa menda ne pomeni to obiskanje. — Na morji je bil v zadnjih dneh na večih stranéh silen vihar in se je več ladij pogreznilo v morje. Več anglejskih pa tudi španskih parnikov je doletela taka nesreča. — VBraziliji, cesarstvu v južni Ameriki, pripravlja se veliko bandero za cerkev M. B. v Lourdesu. Naročila jo je cesarica, lani je bila ona prišla v Lourdes.

Za poduk in kratek čas.

Božična zvezda.

(Resnična dogodba.)

(Dalje.)

V.

Po mnogih nevarnostih priplujemo v Novi York. Tamkaj sem bil prijazno vzprejet. Zima me zadržuje v pisarni; a kedar je prišla spomlad, se je poreklo: „Le na zapad!“ Z merami in različnimi instrumenti; z risalnimi mapami in oranjem; z živežem, culicami in odejami ter z 12 pomočniki in delavci se odpravimo 4 zemljomerci, da izmerimo načrt novi železnici.

Mesec dni potujemo. Naj ne razlagam, kako se je vse godilo, samo, da sem v verskih rečéh postal zmiraj bolj malomaren. Blago zvoni po divjini glas zvona z bližnjega zvonika; a ni bil dovolj močen, da bi me potegnil k cerkvi, od koder je glas prihajal.

Prišla je zopet jesen, meseca vinotok in listopad — „indijansko leto“ —...

V grudnu nehamo z našim delom in odpošljemo naše delavce v bližnje mesto; a zemljomerci ostanemo v malem selu, da dokončamo naše risarije itd. V sredini male občine stoji dvoje poslopij: cerkev in farovž, kjer živi častiti katoliški, sêri duhovnik, o katerem se je govorilo, da bi v domovini lahko postal grof; a zapustil je raje očeta, mater in vse, da služi Jezusku. Bil je od faranov, kakor oče češčen. Ker je pa č. g. župnik tudi še služboval v drugih bližnjih občinah, in bil z večinoma od doma, nisem prišel ž njim v dotiko.

Dne 24. grudna je prišel č. g. župnik zopet domu. Imel se je obhajati v preljudbi občini velik praznik. V sv. noči l. 1874 ne misli nikdo v oni mali občini na spanje. Ob polnoči hiti v cerkev. Tudi jaz. Bila je lepa noč.

Svitla luna stoji na nebu in lije blede luč na hiše in polje, a na vejicah drevesnih se svetlika rosa, jednako večim milijonom dijamantov. Tu in tam se vidi luč obdana od gručé ljudi, ki se bližajo po pragozdih k cilju svojemu. Cerkvica je tukaj, praznično okinčana z jelčjem in drugim zimskim zelenjem ter obdana z mnogimi lučicami. Ob polnoči se je obhajala slovesna služba božja. V priprosti cerkvi je bilo, kakor bi se nahajali v hlevcu pri Betlehemu.

Ko je sv. meša minola, se g. duhovnik pokrižajo in prečitajo čudoviti evangelij sv. Ivana. Potem se priklonijo in izgovorijo z velikim glasom: „Et verbum caro factum est.“ „Et habitavit in nobis“, je odgovoril strežnik.

Tihi izdihljeji so se slišali v skupščini. Pri mogem tujeu so se vzbujali spomini na minole praznike v domovini. Tudi meni tekó solze. Potem se zapoje lepa pesem.

Ta božična slavnost v ubogi cerkvi, tukaj v divjini, spominja na službo božjo kedaj — v katakombah.

Smešnica 7. Vaški fantje so se pogovorili, da se zberó na večer v vaški krčmi. Ko pride pa v večer eden v krčmo ter še ne najde ondi nobenega tovariša, vpraša krčmarico: „Kaj, mati! Ali še ni bilo nikogar naših tepcev pri Vas?“ — „Ne“, odvrne mu krčmarica, „ni ga še bilo, ti si prvi“.

Razne stvari.

(Cesaričinja-udova.) Kolikor se sliši, preseli se cesaričinja udova, nadvojvodinja Štefanija, v Prago ter ostane poslej v tem lepem mestu. Zlata Praga bode te novice gotovo vesela.

(Slov. napis.) Na poslopji c. kr. okr. sodnije v Šmarji bode poslej tudi slov. napis a predno je prišlo do tega, bilo je treba povelja — iz Dunaja. Niti v Celji, niti v Gradci bode gospôdi to ljubo, tem bolj pa slov. ljudstvu, ker vidi, da ima vsaj na Dunaji še gospôsko, ki ni gluha za njegove želje.

(Kmetijska podružnica) v Ormoži ima v nedeljo, dne 17. februvarija svoj letni občni zbor v gostilni g. Fr. Kapusa in bode na njem g. Fr. Matijašič, potovalni učitelj, govoril o sadjereji in nje koristi. Zbor vrši se k malu po pozni službi božji.

(Kat politično društvo) na Slatini obhaja v nedeljo, dne 17. februvarija, ob 3^{1/2} uri popoldne javni občni zbor in sicer v hiši g. Fr. Ogrizka, trgovca pri sv. Križi. Pri njem izvoli se nov odbor in bode govor o vzboljšanju kmetijstva in ljudske šole. Vse ude in prijatelje slov. kmeta vabi prijazno Odbor.

(Leposlovni listi.) V Ljubljani izhaja razven „Dom in Svet“ še „Ljubljanski Zvon“, za odrasle, „Vrtec“ pa za otroke, vsak po edenkrat v meseci in vsak stori, kar obeta, za svoje bralce. Za povzdigo cerkv. petja se trudi pa, tudi v Ljubljani, „Cerkv. glasbenik“.

(Petindvajsetletnica.) Slovanska Čitalnica na Ptujem bode letos 25letnico svojega obstanka in delovanja slovesno praznovala.

(Odpoved.) Vслід smrti cesarjeviča Rudolfa odpade ples v kostumah, ki bi se imel vršiti dne 24. t. m. v narodni čitalnici Ptujski. Odbor.

(„Kat. tisk. društvo.“) V novem odboru „kat. tisk. društva“ v Mariboru so tile p. n. gg.: Dr. Ivan Križanič, korar stolne cerkve, predsednik, dr. B. Glančnik, odvetnik, njegov namestnik, A. Borsečnik, vikar stolne župnije, tajnik in Fr. Dovnik, profesor bogoslovja, blagajnik. Odborniki pa so msg. Fr. Kosar, L. Herg in Fr. Ogradi, korarji stolne cerkve, dr. J. Mlakar in A. Ribar, profesorja bogoslovja.

(Na znanje.) Knjižica „Ženitovanje“ razpošilja se prihodnjič le onim, kateri vpošljejo po poštni nakaznici znesek 18 kr. Na druga naročila se ne bode jemal z r.

(Nestrpljivost.) M. sto Celje je na glasu, da živi v njem najbolj zagrizena nemškutarija. Po vsej pravici; besede svitlega cesarja do vseh svojih narodov ne smejo v Celji slovenske ljudem pred oči, zato so jih odrezali ter so le nemške prilepili na oglih. Spake to ohole!

(Razglas.) C. kr. namestništvo v Gradci je razpisalo volitev drž. poslanca za Maribor in tov. na dne 7. marcija in bere se ta razglas na oglih ulic v Mariboru v slov. in nemškem jeziku. Ni pa več tako na mestni hiši, tam so papir zagenili ter so zakrili slov. besede pod nemške.

(„Nemške roke.“) Naša prijateljica v poštnih ulicah, po dom. „Marb. Ztg.“ se je bahala, da je novi most čez Dravo pri Ormoži „delo nemških rok“. Mi sicer ne znamo, če je na tem kaj resnice ali če je, potem nemške roke niso veliko prida, kajti most, kakor se nam poroča, se ne kaže za to, da je „hvale vredno delo“.

(Slov. čitalnica.) Sijajen ples priredi več slov. samskih gospodov v Celji, dne 23. febr. Znani rodoljub in skladatelj g. dr. G. Ipavc posvetil je odboru poseben „valček“ za to veselico.

(„Posojilnica“) pri sv. Lenartu v slov. gor. ima v petek, dne 22. februvarija svoj redni letni občni zbor.

(„Matica Slovenska“) ima v sredo dne 20. februvarija 82 odborovo skupščino in sicer ob 5. uri popoldne v društveni hiši na Kongresnem trgu. Na dnevnem redu je potrjenje zapisnika o 81 odborovi seji, naznanila predsedništva, poročilo gospodarskega odseka, poročilo književnega odseka, poročilo tajnikovo in druge posameznosti.

(Nemškutarija.) Nekje pri Mali nedelji je mož nemškutarček predstojnikov namestnik, sicer pa je prodajalec moke. On piše le nemško živinske potne liste, ter še mu, žal, ni poznati, ali bo še dolgo na slovenskih tleh kruh jedel ali ne.

(Tat v cerkvi.) Pri Novi štifti so dobili tatú, ko je kradel iz pušice za milošnje denar po olimanih šibicah. Imel je že 3 fl. 67 kr. „olimanih“ v žepih.

(Iz Virštanja) pri Bučah se nam piše, da so ondi vjeli v kratkem času dva prav zrela tiča. Prvi je imel veselje do denarjev g. J. Leskoška, drugi pa do smodek in pa klobas iz tamošnje mesnice. Oba zmikača sta še mokra za ušesi.

(Zoper trtno ušico.) Minister za poljedelstvo je vslišal prošnjo, da se za Celjski okraj ustanovi trsovnica za vzrejevanje ameriških trt, kakoršnih se ne loti trtna uš. Dotična „trtnoušna komisija“ je, kakor se nam piše, dne 8. jan. zborovala v Celji in sklenila, naj se trsovnica napravi v Lembergu pri Novicerkvi. Grajščak g. dr. Langer bo odstopil pet orali zemljišča proti 500 fl. Živice, na katere se mora cepiti domača trta, prodajali bodo po zmernej ceni in tudi brezplačno delili vinogradnikom, ki se bodo za trte oglasili.

(Duh. spremembe.) Č. g. France Simonič, provisor pri M. D. v Negovi pride za kaplana v Zavrče in č. g. Ignac Rom, 1. kaplan v Št. Juriji na južni železnici, gre za kaplana v Novo cerkev.

Listič uredništva. G. Fr. R. na K.: Hvala, ali za ta list prepozno. — G. S. M. v L.: Prav, le pošljite, pa ne prehudo! G. J. J. v V.: Zakaj se skrivate? Uredništvo mora znati za pravo ime, sicer pa pojde vse v koš. — G. K. L. v S.: Ni mu take sile. — G. V. V.: To ne kaže v list. — Večim drugim: Prosimo potrpljenja; vse pride na vrsto, če je za kaj, če ni, pa je bolje, da pride v koš.

Loterijne številke:

V Trstu 8. febr. 1889:	36, 30, 43, 20, 29
V Lincu „ „	55, 83, 27, 1, 23

Zahvala.

O priliki imenovanja častnim kanonikom preč. stolnega kapitola v Mariboru sem prejel od blizu in od daleč toliko prijaznih voščil, da poleg drugih svojih opravil ne morem vsem p. n. dotičnikom, vsakemu posebej, dostojno hvalo izreči.

Naj blagovolé tedaj za ljubo vzeti po tem potu izraz srčne zahvale in odličnega spoštovanja.

V Ž a v c u, dne 13. febr. 1889.

Jožef Jeraj,

častni kanonik in župnik.

Na prodaj.

Na pol pokrit voz, malo prevožen, za enega ali dva konja se ceno proda zavolj pomanjkanja prostora. Tudi se tukaj dobi popolna sprava za sedljanje. Več se izvé Josefiistrasse št. 4 v Mariboru.

Naznanilo.

Vsem vinskim kupcem se uljudno naznani, da čeravno je v sosednih krajih toča pobila, je vendar še tukaj v okolici Tolstivrh, Skedenj in Stara Slemena dobrega vina od leta 1888 dobiti. Ker je gospodarstvo v denarni potrebi, se kupci nujno vabijo. Liter se dobi po 7—9 kr.

Kupci se naj pri podpisanem oglasijo. Tolstivrh pri Konjicah, dne 12. febr. 1889.

Stefan Planinc,
obč. predstojnik.

Oznanilo.

Išče se dobro naučen **sirar**, kateri bi na svojo roko sir delal. Tak dobi v najem za to stroko primerno hišo, tudi vrt, mleka pa v okolici dosti za sirarjijo. Več pové uredništvo „Slov. Gospodarja“.

23 Kdor si hoče

brez težave zaslužiti mnogo denarja, pošlje naj svojo addresso upravnistvu tega lista v zapečatenem pismu z nadpisom „Zasluzek“.

Lep vinograd

z opeko kritim hramom, gospodarskim poslopjem in tiskalnico je na prodaj pri Sve tinjah v slov. goricah.

Posestvo je tik cerkve v najlepši legi in najbolj primerno za umirovljenega g. duhovnika.

Cena 3500 gld.

Natančneje se izvé pri Filip-u Bezjak-u, posestniku v Tergoviču, pošta Velika Nedelja na spodnjem Stajarskem.

Orgljarska in meznarska služba

se odda s 1. marcijem na Zdolah pri Vidmu.

Dr. Valentina Zarnika 9-10 ZBRANI SPISI.

I. zvezek:

Pripovedni spisi,

Uredil **Ivan Železnikar.**

Vsebina: Životopis dr. Valentina Zarnika. — Ura bije, čoveka pa ni! — Maščevanje usode. — Razni spisi: Iz državnega zbora, — Pisma slovenskega turista.

Knjižica je jako elegantno, po najnovejšem uzorci in res krasno vezana. — Utisnena je na sprednji strani podoba dr. Zarnikova v zlatu in pridejan tudi njegov lastnoročen podpis. — Cena knjižici je 1 gld., s pošto 5 kr. več. — Dobiti je v „Narodni tiskarni“ v Ljubljani.

Učenec se takoj sprejme v prodajalnici z mešanim blagom Josipa Schager-ja pri sv. Jurji v Slovenskih goricah. 1-2

Razglas.

Podpisano ravnateljstvo „Posojilnice“ v Mariboru naznanja, da bode redni občni zbor posojilničnega društva, dne 24. februarija t. l. ob dveh popoldan v čitalnični dvorani s sledečim dnevnim redom:

- Poročilo nadzorništva o letnem računu;
- Sklepanje o porabi čistega dobička;
- Volitev dveh členov ravnateljstva;
- Razni predlogi.

Ob jednom se naznanja vsem p. n. društvenikom, da leži računski sklep za sedmo upravno leto 1888 tukaj na splošnji pregled.

Posojilnica v Mariboru,
dne 3. februarija 1889.

Za odbor:

Dr. B. Glančnik.

2-2

Posojilnica v Makolah

imela bode svoj redni občni zbor četrtek dne 28. februarija t. l. ob 2. popoldne v svojih navadnih prostorih. Dnevni red je: 1. poročilo načelnikovo; 2. poročilo nadzorništva; 3. potrjenje računov za l. 1888; 4. razdelitev čistega dobička; 5. volitev načelnštva in nadzorništva; 6. predlogi in nasveti. Vsi združniki so prijazno povabljeni!

Makole, dne 1. febr. 1888.

3-3

Načelstvo.

Pravo francozsko žganje (cognac).

Kaj je pravo francozsko žganje?

Iz francozkega in južnoštajerskega jakega močnega brdskega vina izprljeni alkohol, pod imenom „cognac“ zdravniški pripoznano dietično, duh in telo oživajoče slastno in zdravilno sredstvo. Kaj se dobi navadno mesto takega zdravila? Navadno žesto s soljo pomešano, ktere upliv na telo je, če ne škodljiv, jednak ničel. Če vsa vporabljena sredstva proti ischias, revmatizmu, živčanim boleznim, izpadu las, protinu, trganju v udih, ohromenju, ranam vsake vrste, boleznim v glavi in zobeh i t. d. nič ne pomagajo, naj še pokusi vsaki bolnik iz južnoštajerskega znamenitega Konjčkega, lastno pripravljenega vina destilovano, na vse ove bolezni čudno delujoče, pravo francozsko žganje vporabiti. Mala stekl. 60 kr., v. 1 gl. 20 z.

Stari cognac, posebn okrevajočim in na želodcu bolanim preporočljiv, 1 steklenica gl. 1.50, naročbe 4 v. steklenic pošiljajo se franco brez daljnih stroškov.

BENEDIKT HERTL

veliki posestnik na grajščini Gollé pri Konjicah, Južno-Štajerska.

Zaloga v Mariboru pri Alois Quandestu, Gosposke ulice.

Zaloga v Mariboru pri Alois Quandestu, Gosposke ulice.